

6. BÖLGE SAMSUN ECZACI ODASI'NIN "SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU TASARISI" HAKKINDAKİ ÖNGÖRÜŞÜ

Sayı: 001.6/203

Samsun, 18/2/1987

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ MERKEZ HEYETİ BAŞKANLIĞINA ANKARA

11 Ocak 1987 tarihinde Sayın Başbakan tarafından basına açıklanan, daha sonra ise tam metni Merkez Heyetimizce Odalara gönderilen "Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Tasarısı" gerekli tetkiki yapılmak üzere Yönetim Kurulumuzca ilgili komisyona havale edilmiştir.

Kanun Komisyonumuz tarafından yapılan tetkiklerde, tenkide yol açan, yorumlara açık, karışık, hatta bütün bunların da ötesinde endişe verici maddeler bir bir tesbit edilmiş, konuyla ilgili olarak Komisyon tarafından düzenlenen bir rapor Yönetim Kurulumuzun 18.2.1987 tarihli toplantısında görüşülerek ekte görülen şekliyle "Odamızın Görüşü" olarak benimsenmiştir.

Bütün bunlara ilaveten, Yönetim Kurulumuz tasarının (3-k) maddesinde yer alan "İlaç, aşı, serum ve benzeri biyolojik maddeler ile diğer terkiplerin kontrol ve murakabesi ve bunların yurt içi ve yurt dışında ücret karşılığı kalite kontrolüne S.S.Y. Bakanlığı yetkilidir" ibaresi üzerinde ayrı bir hassasiyetle durmuştur. Zira bildirdiğimiz kadarıyla Birliğimiz, 22. Büyük Kongresi'nde bu göreve talib olmuş, hatta bütçesinde Kalite Kontrol Laboratuvarı için 100 milyon liralık ayrı bir fasıl ayırmıştır. Bizce konuyu yeniden gündeme getirmenin tam sırasıdır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının icabı halinde yurt dışında yüksek ücretler ödeyerek kalite kontrollerini göze alması, artık Hıfzısıhha'nın bugün için yetersiz kaldığının kabulünden başka bir şey değildir. Odamız bu yetersizliğin belgelendirilmesini çalışma programı içerisine almış olup, muhtemelen önümüzdeki günlerde bir rapor halinde Merkez Heyetimize sunacaktır.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Ecz. Erkal KÖKDENER

6. Bölge Eczacı Odası

Mühür ve İmza

Ek : "Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Tasarısı" hakkında
Oda görüşlerimizi içeren Rapor

RAPOR

Konu: Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu Tasarısı Hakkında

Hiç şüphesiz ki, insanların en değerli varlığı sağlığıdır. O nedenle bu değerli varlığın korunması ve iyileştirilmesi yönünde alınacak her türlü karar ve uygulama,

toplumu meydana getiren tüm bireyleri yakından ilgilendirmektedir. Hele "Sağlık Hizmeti" gibi fevkalade önemli bir hizmeti satın alma gücünden yoksun pek çok vatandaşımızın "Sosyal Güvence" beklentisi bu tasarının önemini bir o kadar daha artırmaktadır.

Sağlık hizmetlerinde köklü bir reformu hedef alacak kanun tasarısını desteklemek mümkün değildir. Ancak, böylesine önemli ve çok geniş bir kitleyi değişik açılardan ilgilendiren bir yasa tasarısının mesleki kuruluşların da görüşleri alınarak hazırlanması gerekirdi. Oysa bu böyle olmamıştır. Çok acele hazırlandığı izlenimini veren yasa taslağı, değişik şekillerde yorumlanabilen, son derece karışık, boşlukta hatta muhatabının kim olduğu belli olmayan ifadeler taşımaktadır. Yer yer özelleştirilen sağlık işletmelerinden söz edilirken, yer yer çalışma özgürlüğünü dahi kısıtlayabilecek nitelikteki yetkiler S.S.Y. Bakanlığının uhdesinde toplanmıştır.

Yasa tasarısının bizlerde bırakmış olduğu bir başka izlenim ise Bakanlığımızın adeta asli görevini ikinci plana itercesine ticari zihniyetin içerisine girdiğidir.

Her şey bir yana, bugünkü şekliyle çıkacak bir yasanın yürütülmesinde bütün ağırlığı sonradan çıkartılması zorunlu olan yönetmeliklerin çekeceği muhakkaktır.

Bu görüşlerin ışığı altında;

Komisyonumuz tasarının mesleğimizle ilgili gördüğü maddelerindeki endişe ve önerilerini aşağıdaki şekilde belirlemiştir:

ELEŞTİRİ VE ÖNERİLERİMİZ

Madde 3/h : Serbest ya da kamu kuruluşlarında mesleklerini icra eden ve yardımcı sağlık personelinde aranacak genel ve özel şartlar ile bu şartlardan herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya bu şartlardan birinin kaybedilmesi ya da bu şartlardan birine uyulması halinde alınacak meslekten geçici ve daimi çıkarma dahil tüm tedbirler Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na tesbit edilir.

Eleştiri ve Önerimiz : Bu maddede meslekten men'i gerektiren genel ve özel şartlar açıkça belirtilmeli, kişi hak ve özgürlüklerini kısıtlamayacak şekilde yeniden düzenlenerek, bu konuda S.S.Y. Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı aynı anda yetkili kılınmalıdır.

Madde 3/k: Koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetlerde kaliteli ilaç, aşı, serum ve benzeri biyolojik maddelerin üretimini teşvik ve temini esas olup, her türlü müstahzar, terkip, madde, malzemeler, farmakope mamulleri, kozmetikler ve bunların üretiminde kullanılan ham ve yardımcı maddelerin ithali, ihracı, üretimi, dağıtımı, tüketimi ve amaç dışı kullanılmak suretiyle fiziki ve psişik bağımlılık yapan veya yapma ihtimali bulunan madde, ilaç, aşı, serum ve benzeri biyolojik maddeler ile diğer terkiplerin kontrol ve murakabesi bunların yurt içinde ve yurt dışında ücret karşılığı kalite kontrolüne S.S.Y. Bakanlığı yetkilidir.

Eleştiri ve Önerimiz: Kanun taslağındaki yazılı şekliyle 3/k maddesi son derece değişik ve Devlet Tekelciliğine kadar varabilecek yorumlara açıktır. O nedenle ilgili maddenin açıklığa kavuşturulması şarttır. Bunun için cümle aşağıda belirtilen şekilde ikiye bölünmeli ve her iki cümle ayrı ayrı mütalaa edilmelidir.

Koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici hizmetlerde kaliteli ilaç, aşı, serum ve benzeri biyolojik maddelerin üretimini teşvik ve temini esastır. Her türlü müstahzar, terkip, madde, malzemeler, farmakope mamulleri, kozmetikler ve bun-

ların üretiminde kullanılan ham ve yardımcı maddelerin ithali, ihracı, üretimi, dağıtımı, tüketimi ve amaç dışı kullanılmak suretiyle fiziki ve psişik bağımlılık yapan veya yapma ihtimali bulunan madde, ilaç, aşı, serum ve benzeri biyolojik maddeler ile diğer terkiplerin kontrol ve murakabesi, bunların yurt içinde ve yurt dışında ücret karşılığı kalite kontrolüne S.S.Y. Bakanlığı yetkilidir.

Madde 5 : Kamu kurum ve kuruluşlarına bağı sağlık kuruluşları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın uygun görmesi halinde "Sağlık İşletmesi"ne dönüştürülür.

Sağlık işletmeleri gösterdikleri performans ve kaliteli hizmet üretimleri dikkate alınarak S.S.Y. Bakanlığı'nın teklifi ve Bakanlar Kurulu'nun kararı ile 28.5.1986 tarih ve 3291 sayılı kanun çerçevesi içinde özel kuruluşlar haline getirilebilir.

Eleştiri ve Önerilerimiz : Tasarının bu maddesinde zikredilen "Sağlık İşletmeleri"nin neleri kapsadığı belirtilmeli, serbest eczanelerin bu prensib içerisinde düşünülüp düşünülmediği açıklığa kavuşturulmalıdır. Ayrıca;

a) Serbest eczanelerden alınacak hizmetle ilgili olarak ayrı bir protokol düzenlenmeli, bu hizmet bedellerinin ödenmesi için İl Merkezlerinde reçete kontrollerini eczacıların yapacağı "İlaç Bedeli Ödeme Saymanlıkları" tesis edilmelidir. Böylece reçete kontrollerinde görev alan kişilerin mesleki nosyondan yoksul olmalarından kaynaklanan problemler kendiliğinden ortadan kalkacak, teke düşürülen saymanlık nedeniyle de lüzumsuz kırtasiyelerden sıyrılacaktır.

b) S.S.K. ve Türk Silahlı Kuvvetlerine ait ilaç fabrikaları ve eczanelerinin bu yasa karşısındaki yeni durumları ne olacaktır? Açıklığa kavuşturulmalı ve çelişkili şekilde haksız rekabete neden olabilecek ihtimaller ortadan kaldırılmalıdır.

c) Yine bu maddede 3291 sayılı yasaya göre özelleştirilebileceği ifade edilen kuruluşların döner sermayeleri 6197 ve 6643 sayılı kanunlarla verilmiş olan eczacı haklarını zedelememelidir.

Madde 5/e :

Koruyucu sağlık hizmetlerinde görevli sağlık ve yardımcı sağlık personeli ile diğer personelin sağlık işletmesi kapsamına alınma ve mali imkanlarından yararlanma usul ve esasları S.S.Y. Bakanlığı'na belirlenir.

Eleştiri ve Önerilerimiz : Kamu kesiminde görevli bulunan eczacıların bu maddenin kapsamı içerisinde alınıp alınmadığı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Madde 9: Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, diğer kanunların bu kanunlara aykırı hükümleri yürürlükten kalkar.

Eleştiri ve Önerilerimiz: Çıkarılan her kanunun belirli gerekçelere dayandırıldığı muhakkaktır. Mevcut kanunların da kendilerine göre kuvvetli gerekçeleri vardır. O nedenle, bu konu üzerinde oldukça titiz davranılmalı ve 6197, 6643, 1262 sayılı mesleki yasaların eczacıya tanıdığı olduğu özel hakların zedelenmemesine özen gösterilmelidir.

KANUN KOMİSYONU

Ecz. Hasan TÜRKİLİ

Ecz. Sadi SUBAŞI

Ecz. Emrullah ALAMAN

Eczc. Akın ÖZBAŞ

Ecz. Ferda ÇİLİNGİR